

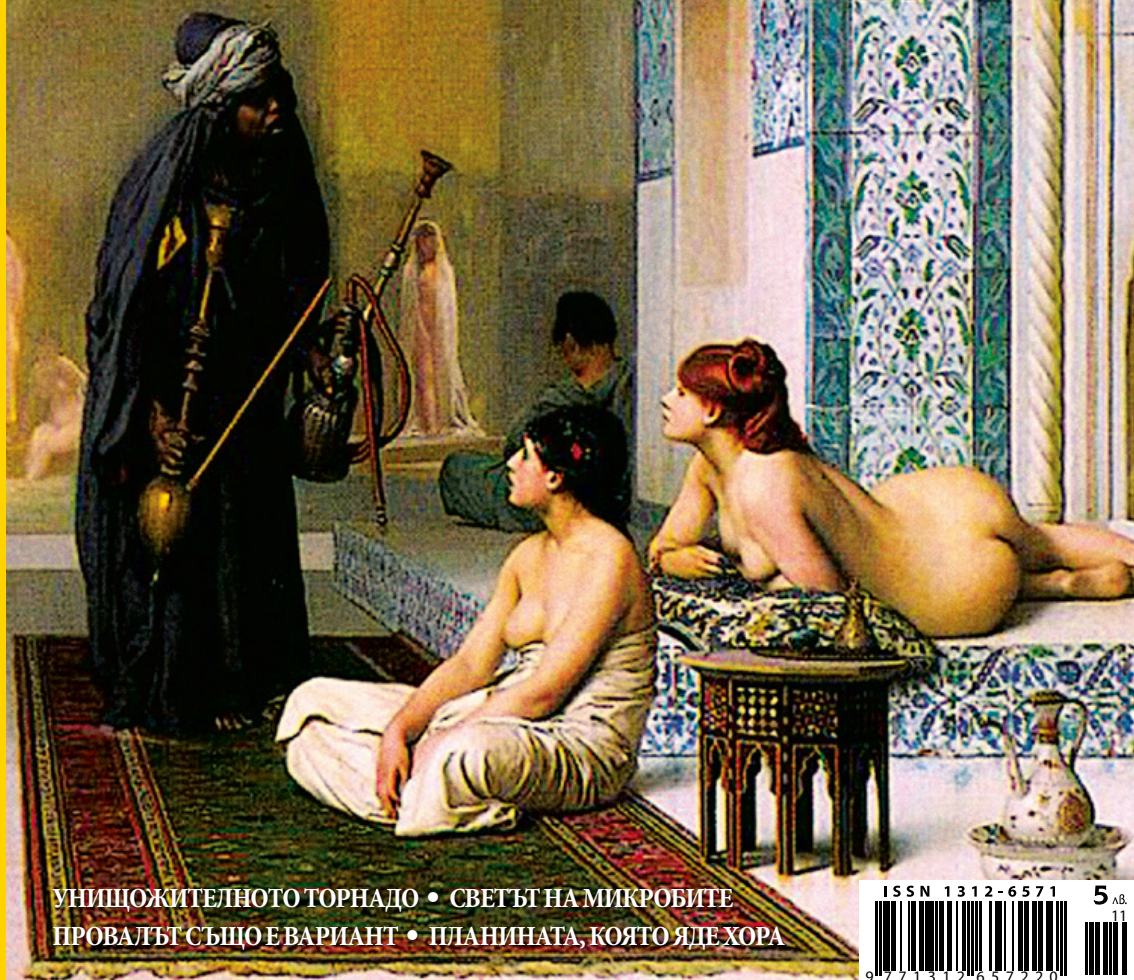
ЮБИЛЕЙ: 125 ГОДИНИ, ПОСВЕТЕНИ НА ИЗСЛЕДОВАТЕЛСТВОТО

WWW.NATIONALGEOGRAPHIC.BG • цена 5 лв. • НОЕМВРИ 2013

NATIONAL GEOGRAPHIC

БЪЛГАРИЯ

Тайните на СУЛТАНСКИЯ ХАРЕМ

УНИЩОЖИТЕЛНОТО ТОРНАДО • СВЕТЫ НА МИКРОБИТЕ
ПРОВАЛЪТ СЪЩО Е ВАРИАНТ • ПЛАНИНАТА, КОЯТО ЯДЕ ХОРА

ISSN 1312-6571

9 771312 657220

5

5
11

Това е откъс от списанието.

**Цялото списание може да намерите в
Библио.бг**

www.biblio.bg

НОЕМВРИ 2013 г.

26 Султанският харем

Освен дом за владетелите от династията османският харем е бил и важна държавна и образователна институция.

Текст: Ерхан Афионджу

Снимки: Мануел Чътак

48 Последната буря

Години наред Тим Самарас преследва торнада с всички мерки за безопасност – до фаталната буря през май 2013 г.

Текст: Робърт Дрейпър

70 Краят на среброто

Сребърните мини в Потоси, Боливия, са почти изчерпани, но опасното копаене не спира.

Текст: Уилям Шубърт

Снимки: Тим Хъсин

На корицата

Повечето описания на харема принадлежат на европейци, които всъщност никога не са стъпвали там. Макар и да не са виждали случващото се в харема, западните художници изобразявали представите си в художествени произведения.

Жан-Леон Жером, „Басейн в харема“, 1876 г.

86 Градивният провал

Какво печелим, когато губим? Провалът може да бъде и стъпка към успеха.

Текст: Хана Блок

96 Тайният свят на микробите

Те са много и са превзели телата ни. Можем ли обаче без тях?

Текст: Нейтън Улф

108 Разкопките невъзможни

Алтернативни технологии за откриване на заровени съкровища

Текст: А. Р. Уилямс

110 Ловец на вируси

Вики Дженсън и екипът ѝ разработват ваксини за най-смъртоносни вирус, познати на човечеството.

Интервю: Пат Уолтърс

Снимка: Марко Гроб

NG България

Писма

ОБРАЗИ

Вашата снимка

ГЛОБУС

- Данък мехурчетата
- Когато грънците проговорят
- Черната смърт е тук
- Ръст на калориите
- Корубата на костенурката

Ръководство по оцеляване

Анонси

Ретро

ОБРАЗИ

Пуерто Рико

Лек ветрец дупли воланите на детски роклички, прострени да съхнат в Утуадо – планински град в селската сърцевина на острова.

СНИМКА: ЕЙМИ ТОНЗИНГ

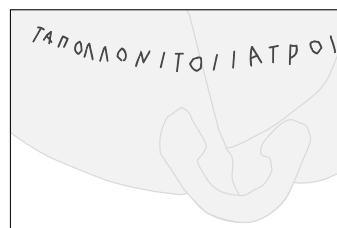

ТЕЗИ СНИМКИ ЩЕ БЪДАТ ПУБЛИКУВАНИ В WOMEN OF VISION – КНИГА И ПЪТУВАЩА ИЗЛОЖБА,
ПОСВЕТЕНА НА РАБОТАТА НА ЖЕНИТЕ ФОТОГРАФИ В NATIONAL GEOGRAPHIC.

Античен послепис Глинени-те съдове са на особена почит сред археолозите – вездещи и чупливи, те са най-многобройните находки на всеки обект. Утилитарните им форми често са допълвани с богата украса: рисувани сцени по античната гръцка керамика предават цели истории. Понякога съдът може да разкаже нещо повече от замисъла на майстора грънчар, тъй като и друг човек е оставил следа. Обичаен пример са т.нар. графити – надписи, допълнително изграскани върху повърхността.

Това лято такъв надпис най-сетне посочи мястото на храма на Аполон Лечител в древна Аполония (Созопол), където се издигала 13-метрова бронзова статуя на бога. На о-в Св. Кирик археолозите откриха чаша от началото на VI в. пр.Хр., малко след основаването на гръцката колония, с изписано върху нея: „[...] посвети на Аполон Лечител. Книгянин.“ Липсва фрагмент и посветителят остава анонимен, но за сметка на това в изблик на патриотизъм е добавил родното си място – град Книг на брега на Мала Азия. „Може би е бил търговец – коментира доц. Кръстина Панайотова от НАИМ към БАН, – благодарен за успешното плаване.“ —*Маргарит Дамянов*

Τ' ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΤΩΙ ΙΑΤΡΩΙ
... на Аполон Лечител

Харемът

Забраненият град

Дворецът Топкапъ като естествен сценичен декор: финалната сцена от постановката на операта

Султанският харем е обграден с дебели стени; това е мястото, където най-красивите жени на земята се надпреварват за благоволенieto на Падишаха, въртят се чудовищни интриги и се разпространяват слухове, извършват се безжалостни убийства, харемът е „Златна клетка“...

Повечето подобни описания принадлежат на европейци, които всъщност никога не са стъпвали в харем. Западноевропейските християни не можели дори да си представят какво представлявал харемът – място, до което не били допускани дори и високопоставените османски сановници. Въпреки това жадните за знания европейски автори попивали имажинерните и неправдоподобни разкази на сънародниците си. Например информацията на Пол Рико, секретар на английския посланик по времето на Мехмед IV, според когото султанът избирал с коя робиня да прекара нощта, чрез пускане на кърпичка пред нозете на избраницата, не е нищо друго освен чиста измислица.

(продължава на стр. 34)

Валиде султанки

ХЮРЕМ СУЛТАН Оставила траен отпечатък в османската история, жената на султан Сюлейман Великолепни, Хюрем Султан (на снимката) обикновено е наричана от западниците Роксолана. По произход е украинка, но за детството ѝ се знае много малко.

Попаднала в плен на османската войска по време на военен поход; смята се, че е доведена в харема на около 14–17 години. Вероятно заради винаги усмихнатото ѝ лице ѝ било дадено името Хюрем (щастлива, радостна). Не била много красива, но със своето остроумие и чар успява да се открий в харема и да спечели сърцето на Сюлейман I (управлявал 1520–1566 г.). Когато ражда дете от него, тя не е отделена от харема, каквато била тогавашната практика. Освен това, докато предишните султани не се женели за наложниците си, султан Сюлейман прави Хюрем своя законна съпруга.

Заради привързаността си към Хюрем Сюлейман разваля отношенията си с предишната си жена и майка на големия му син принц Мустафа – Махидевран Кадън. След смъртта на майката на Сюлейман Великолепни, Хафса Султан, през 1534 г. господарка на харема остава Хюрем Султан. И първото, което прави, е да изпрати своята съперница Махидевран при сина ѝ принц Мустафа.

С цел да осигури османския престол за някои от собствените си синове, когато Сюлейман умре, Хюрем влиза в съюз с Великия везир Рюстем паша, като се погрижва Сюлейман да заподозре принц Мустафа в измяна и да го убие. След смъртта ѝ през 1558 г. Хюрем Султан е погребана в двора на джамията Сюлеймание.

КЪОСЕМ СУЛТАН Името ѝ се свързва със задкулисни интриги в османската история; не са известни нито произходът, нито първото ѝ име; не се знае дори кога точно е доведена в харема.

Предполага се, че името Махпейкер (Лице като луна) ѝ е дадено заради нейното гладко и чисто лице. Пак заради това са ѝ нарекли и с добилия повече популярист пражор Къосем.

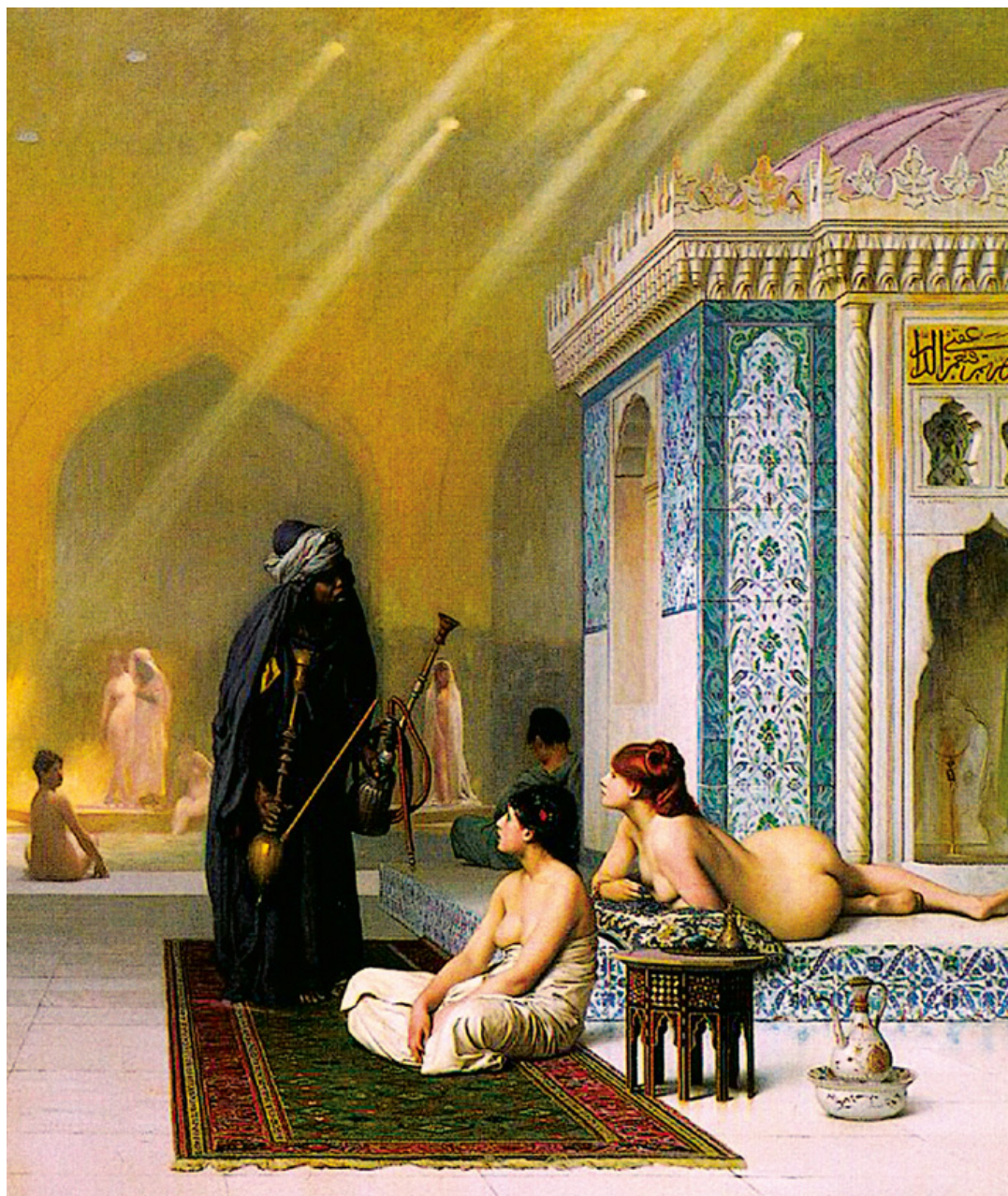
Ахмед I става султан едва 13-годишен през 1603 г. Къосем Махпейкер привлича вниманието му още в първите години от неговото управление. На Ахмед I и Къосем Султан им се раждат шест деца. След смъртта на Ахмед I през 1617 г. на власт идва неговият брат Мустафа I, но скоро след това на престола се възкачва Осман II, син на Ахмед I от друга негова жена. По време на управленията на Мустафа I и Осман II Къосем Султан успява да спаси синовете си от убийство. Повратната

точка в живота ѝ настъпва след второто управление на Мустафа I, когато той е свален от власт през 1623 г., а на престола се възкачва синът ѝ Мурад IV. Тогава тя получава титлата Валиде и се мести от Стария дворец (Ески Сарай) в двореца Топкапъ. Тъй като Мурад IV става султан на ранна възраст, на практика до 1632 г. Къосем Султан държи властта в свои ръце. След смъртта на Мурад IV и през първите години от управлението на брат му султан Ибрахим I (възкачил се на престола през 1640 г.) Къосем Султан отново има думата в управлението на империята. През следващите години заради жените в харема отношенията между майка и син се развалят и султан Ибрахим я отстранява от харема за известно време. Къосем Султан не прощава на сина си това отношение и когато го свалят от власт през 1648 г., тя си затваря очите за неговото убийство.

Щастливата ѝ звезда засявя още по-силно, когато през 1648 г. на престола се възкачва нейният внук Мехмед IV. Заради неопитността на майката на Мехмед IV, Турхан Султан, за пръв път в османската история Къосем Султан е оставена в харема и провъзгласена за „Велика султанска майка“ (Валиде-и Муаззама). Когато обаче Турхан Султан започва да се интересува от политика и влиянието ѝ нараства, Къосем Султан

подготвя заговор за нейното убийство и поставянето на престола на принц Сюлейман. Победителка в това съперничество излиза Турхан Султан, а Къосем Султан е убита през 1651 г. Най-властната жена в периода на т.нар. Султанат на жените – Къосем Султан, остава в историята като Валиде-и Мактуле, т.е. „убитата султанска майка“.

ХАТИДЖЕ ТУРХАН (ТАРХАН) СУЛТАН Родена е през 1627 г. в Украйна. Попада в плен на татарските отряди 12-годишна и е подарена лично на Къосем Султан от Къор Сюлейман паша. Красива и остроумна, Хатидже Турхан спечелва първо благоразположението на Къосем Султан. След това е забелязана и от султан Ибрахим I. Тя ражда принц Мехмед от султан Ибрахим и този наследник е истинско спасение за чезнещата османска династия. Макар и засенчена от Къосем Султан в харема, когато синът ѝ Мехмед IV заема престола, Турхан Султан спечелва трудния двубой със свекърва си и става най-влиятелната личност в харема. След като Къопрюлю Мехмед паша става Велик везир през 1656 г., тя се оттегля от политиката и се отдава на благотворителност. Умира през 1683 г. и е погребана в гробницата си в двора на величествената джамия Иени. — д-р Ерхан Афионджу

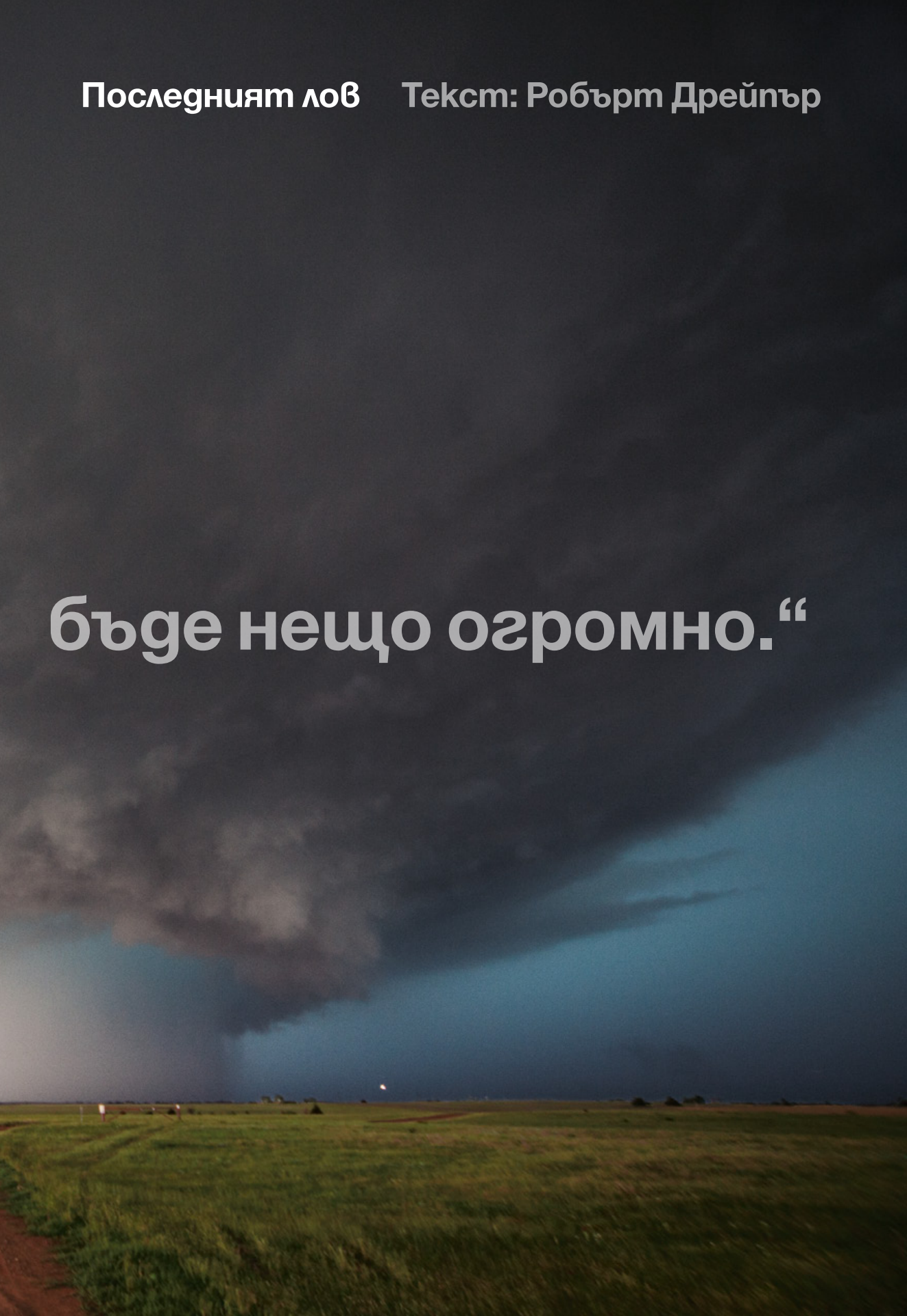
Кубето на Хюнкяр хамам в харема – единствената запазена оригинална част от хамама, дело на школата на архитект Синан в края на XVI в. (вляво). Въпреки че западните художници не са виждали случващото се зад вратите на харема, те изобразявали представите си в художествени произведения. Картината „Басейн в харема“ на художника ориенталист Жан-Леон Жером от 1876 г. отразява западния поглед към харема (горе).

17,51 ч, 31 май 2013 г. Чернеещото небе над централните части на Оклахома вещае хаос и смърт на земята. През следващия един час събиращите се гръмотевични бури ще породят няколко торнада, които ще разорат областта. Сред 22-мата загинали, които ще оставят след себе си, ще бъдат и екип ловци на бури начело с Тим Самарас, изследовател на National Geographic.

„Господи, това ще

Последният лов Текст: Робърт Дрейпър

бъде нещо огромно.“

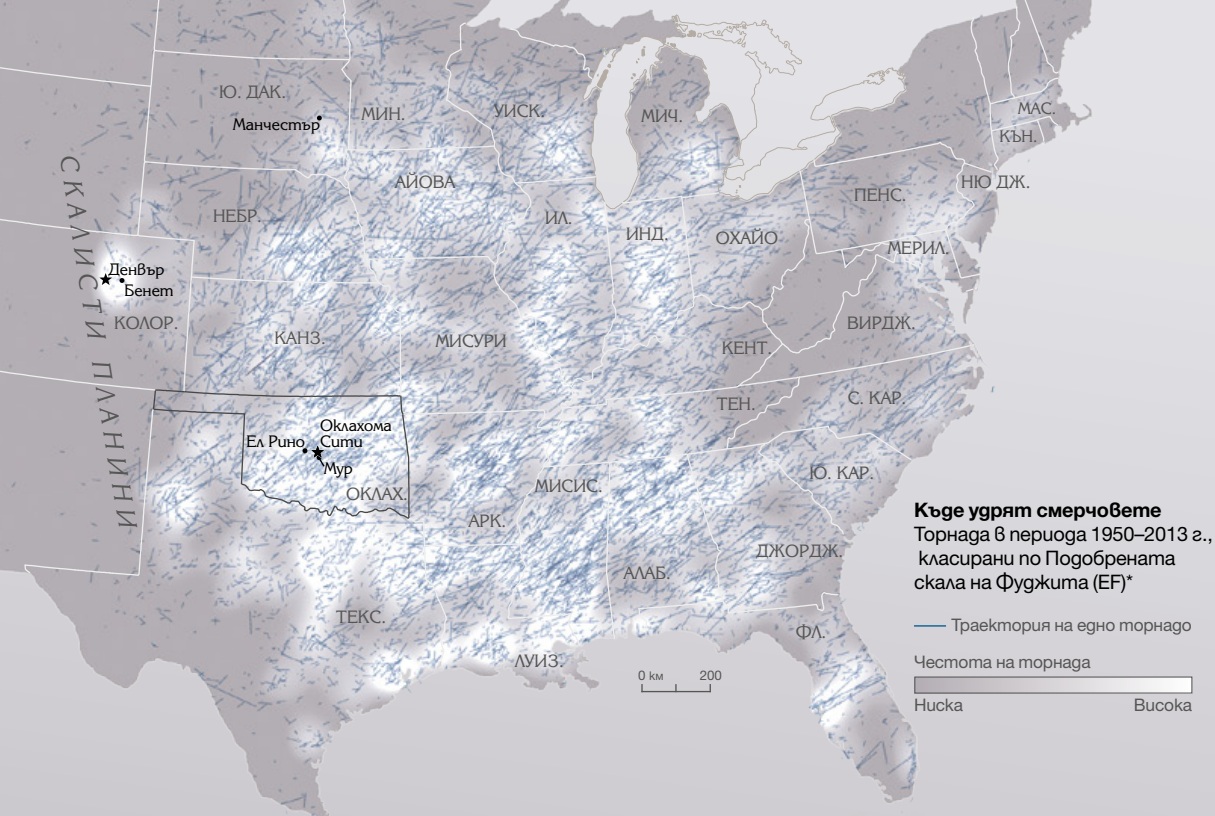

Тим Самарас и екипът му бързат да разположат камера на пътя на торнадо в Южна Дакота през 2003 г. Неговите фундаментални проучвания тласнаха напред нашите познания за смерчовете.

КАРСТЕН ПЕТЕР

Известният ловец на бури и учен **Тим Самарас** преследваше торнада с целеустремена страст. Мисията му да разбере какво се случва вътре в тях и на земята под тях го беше разкарвала надлъж и шир, за да го доведе най-накрая на съдбоносно посещение на един кален селски път в Оклахома.

- ④ **СУПЕРКЛЕТКА** На по-голяма височина ветровете наклоняват въртящия се възходящ поток (мезоциклон). Това позволява на бурята да се усилва, като засмуква топъл въздух далеч от студения низходящ поток.

В 17,26 ч е обявена опасност от торнадо.
В 18,03 ч фунията на торнадото се спуска югозападно от Ел Рио.

Изригващ връх

Ветровете във височина и посока на бурята

Топъл възходящ поток

Хладен низходящ поток

Мезоциклон

Само малка част от суперклетките (въртящи се гръмотевични бури) създават торнада.

Облачен вал
Ширина 3 до 5 км

ТОРНАДО

Валеж

Торнадото в Ел Рио се образувало хаотично с десетки малки вихри, които от време на време се обединявали в един голям. Някои от вихрите стават по-широки от футболно игрище.

Оклахома Сити вече прогнозирали, че едра градушка ще удари област на 32 км западно от градската зона и че е възможно едно или повече торнада да влязат в града. Северно от Ел Рино тъмна наковалня се появила над градчето Кингфишър. На запад проливен дъжд давел Грийнфилд; по на запад отделна буря върхлетяла Уедърфорд. Налице били всички белези, че бурята се превръща в суперклетка и се отправя на изток към Ел Рино.

До пет часа броят на бурите спаднал до три – движещ се с 40 км/ч таран, чиято средна част била насочена към Ел Рино. Около 17,30 ч голям облачен вал се развил под

След бурята

Веднага след бурята заместник-шериф открил смазаната кола на екипа (вдясно) в една нива и я изтеглил до пътя. Импровизиран мемориал (най-вдясно) на „Ройтер Роуд“ отдава почит на тримата ловци на бури и изследователската група на Тим Самарас „Туистекс“.

ГЕЙБ ГАРФИЛД (ВЛЯВО), РИЧАРД БАРНС

възходящия поток на суперклетката и въртейки се ниско над земята, надвиснал на 9,5 км западно от града. Други облачни валове се образували на север, от време на време забулвани зад плътни дъждовни пелени. На запад от Кингфишър се спуснало първото торнадо с множество вихри.

На югозапад от Ел Рино се случвало нещо различно, но в продължение на няколко дълги минути непроницаема дъждовна обвивка криела формата на бурята. После, около 17,55 ч, завесата леко се вдигнала и се появила капковидна структура, увиснала като тънко въже над облениите в зловеща светлина нивя. Точно преди 18,04 ч черен клин се забил в

Някои ловци на бури и го днес си задават въпроса: след като се е случило с Тим Самарас, дали не е можело да споleti и тях?

заложим сонда, трябва да отидем на изток и да караме на юг, а после да заложим инструментите, когато торнадото обърне на запад. Нямаме друг шанс.“

Щом намаляват близо до кръстовището, черният клин изпълва полезрението им на юг. „Леле – прошепва Йънг, – какъв звяр.“

Но никой в колата не може да каже наистина колко голям е звярът под тъмния дъждовен облак. Не могат да видят торнадото, което изтръгва телефонни стълбове, удря един от тях в пикап с двама любители ловци на бури, а после издига автомобила и пътниците във въздуха и го запраща на 275 м, като засмуква обувките от краката им, преди да ги стовари безжизнени на земята. Не могат да видят как бурята сипе градушка направо през стъклата на втора кола и изтръгва двигателя ѝ, докато я търкаля в продължение на 15–20 секунди. Виждат само тъмните, неясни признаци на нейната ярост.

Магистрала 81 е чиста. Всъщност движението на юг е спряно, а непосредственият им път за бягство е на север. До този момент всички ловци на бури до един са предпочели да се спасят от околностите на Ел Рио. Самарас и екипът му могат да направят същото. Вече са го правили толкова много пъти. Само че трябва да вземат предвид и други фактори. Пътят е проходим. Пред себе си имат торнадо с епични размери. Намират се близо до траекторията му. Подразбира се: екипът на „Туистекс“ ще заложи своите сонди.

„Точно така“ – казва Самарас одобрително, когато Йънг дава газ през магистралата и подкарва „Кобалта“ по чакълестия път.

„Това нещо се движи с 50–60 км/ч на изток“ – мърмори Самарас. Явно е озадачен. Небето на юг представлява кипнал сив котел. Клинтът и дъждовната обвивка продължават да крият торнадото от погледа им. „Ааа, виждам го – обявява той. После добавя раздразнено: – Уф, а може би не. Съжалявам – само малко дъжд.“

Това, което вижда – когато най-сетне го вижда, – е нещо, което Тим Самарас никога не е виждал и никога повече няма да види. Гледка, която е обръщала в бягство дори опитни ловци на бури на далеч по-безопасно разстояние. Торнадото внезапно кривва наляво – обикновено признак на разсейващ се смерч. В този случай обаче то се разраства. Само за минута гротескно набъбва – от

ПЛАНИНАТА, КОЯТО ЯДЕ ХОРА

СРЕБРОТО НА СЕРО РИКО Е ПОЧТИ ИЗЧЕРПАНО,
НО ВЪПРЕКИ ТОВА ОПАСНОТО КОПАЕНЕ В
МИНИТЕ НА ПОТОСИ, БОЛИВИЯ, НЕ СПИРА

Работниците си вземат продължителна почивка, за да слязат в Потоси по време на ежегодния карнавален сезон. През бурните едномесечни празници, предшестващи Великите пости, се посвещава една седмица на миньорите – те са около 10 000 в града с население над 160 000. „Всички ние сме братя“ – казва един от тях.

Алехандро Секо, на 50, и синовете му Артуро, на 19 (най-вляво), и Милтон, на 14 (вдясно), принасят дарове на Ел Тио (в превод Чичото) – приличен на дявол подземен бог, господар на мината и

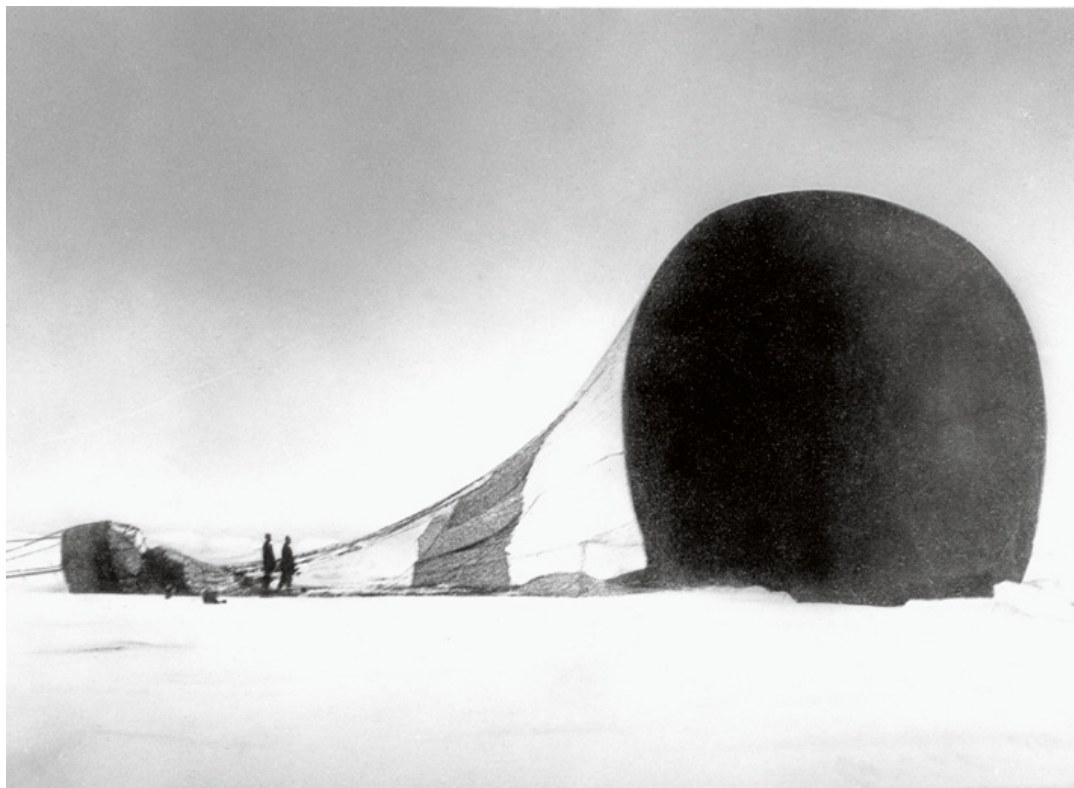

закрилник на миньорите. Ако не получи обичайните кока, алкохол и цигари, Ел Тито може да предизвика нещастие; принасяйки ги, миньорите се надяват да попаднат на съкровище.

И провалът е вариант

Къде ли щяхме да сме без него?

дискова херния и трябвало да се откаже. „Чудя се как още съм жив“ – признава той.

За повечето изследователи има само един истински провал: да не се завърнат живи. За нас, другите, подобни трагични завършеци са дори по-впечатляващи от успехите. Робърт Фолкън Скот, който загинал заедно с екипа си, след като през 1912 г. достигнал Южния полюс, е възхваляван като герой в Англия. Австралийците се въодушевяват от една катастрофална експедиция през XIX в. от юг на север през Австралия, завършила със смъртта на двамата водачи. Тези истории се запечатват в съзнанието ни по същата причина, поради която не забравяме собствените си провали: „Помним неуспехите си, тъй като продължаваме да ги анализираме“ – казва Балард.

От друга страна успехът „отминава бързо“. Учените не обичат да признават провалите си публично. Тяхната репутация и бъдещо финансиране зависят от представата за успех. Но през последното десетилетие поне пет-шест научни списания – предимно в сферата на медицината и опазването на природата – са измолили за публикуване доклади за неуспешни експерименти, изследвания и клинични тестове. Аргументацията: „негативните“ данни биха могли в крайна сметка да доведат до позитивни резултати.

Светът на бизнеса също вече проумява ползата от негативните резултати, стига да нямат висока цена и да не са катастрофални. За да поощри предприемачеството, базираната в Холандия банка ABN AMRO основа

С БАЛОН КЪМ СЕВЕРНИЯ ПОЛЮС През 1897 г. спътниците на Андре оглеждат падналия си балон, преди да се отправят на фаталния си тримесечен поход на юг. Снимката била извадена от фотоапарат, намерен 33 години по-късно заедно с останките им.

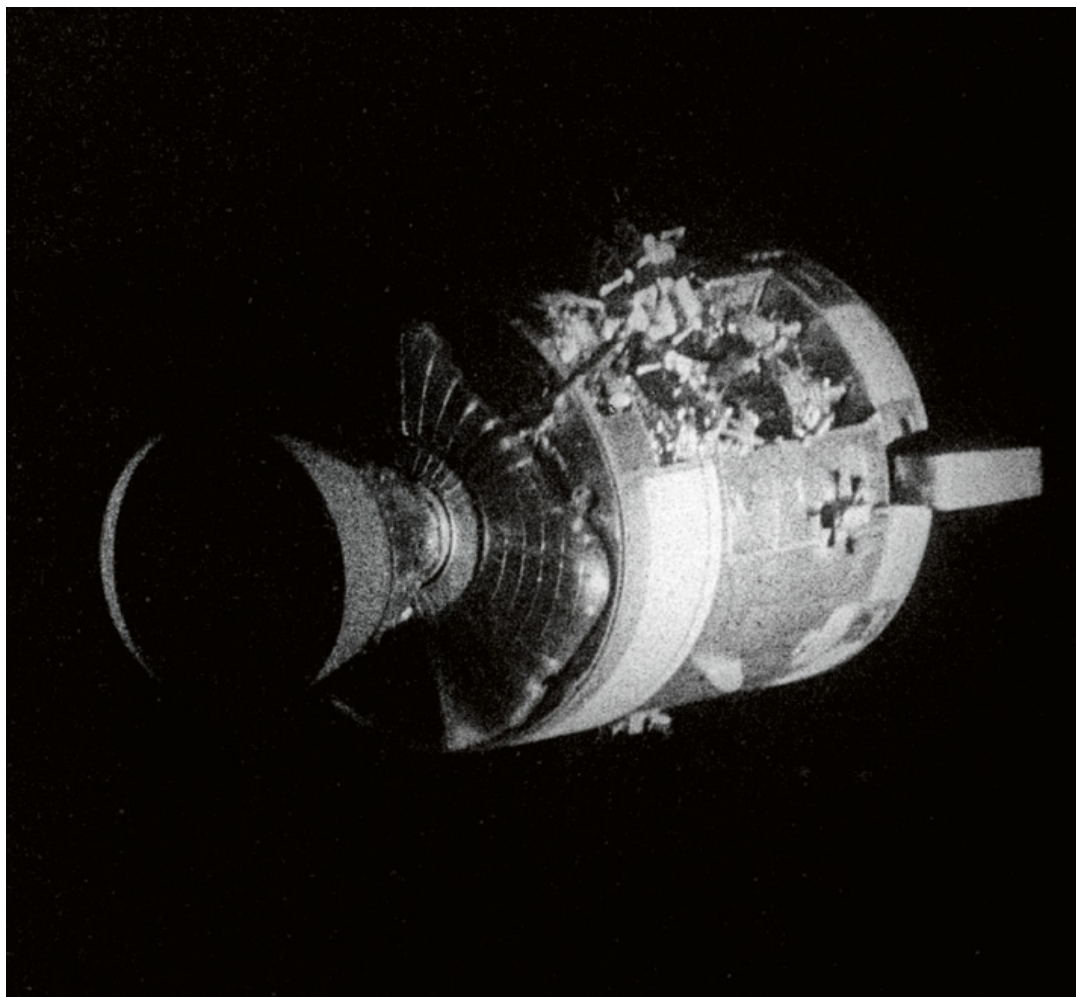

АМЕЛИЯ ЕЪРХАРТ

Авиаторката изчезнала през 1937 г. по време на опита си да прелети около света по екватора. Когато жените не успяват – казала тя, – „техните неуспехи трябва да бъдат предизвикателства към другите“.

„АПОЛО 13“

През 1970 г. мисията до Луната се провалила, когато в сервисния модул (долу) се взривил кислороден резервоар. Но всъщност завършила с успех – астронавтите се завърнали живи.

МЪНИЧЪК

МЪНИЧЪК СВЯТ

Те са невидими. Има ги навсякъде. И властта е тяхна

тично по време на бременността. Например бактерията *Lactobacillus johnsonii*, която обикновено живее в червата и ни помага да преработваме млякото, става по-обилна във вагината вероятно за да подготви бебето за усвояването на кърмата.

Тялото ни дава подслон и на някои доста коварни типове. Около една трета от хората постоянно приютяват в ноздрите си *Staphylococcus aureus* – принципно благоприятна бактерия, която може да стане болестотворна. Обикновено конкуренцията на други членове на назалната общност е достатъчна, за да държи стафилококите под контрол. Само че *S. aureus* може да погоди мръсен номер – особено когато навлезе в друга среда. В кожата може да предизвика всевъзможни проблеми – от случайна пъпка до животозастрашаваща инфекция. При определени условия отделните бактерии се срастват в плътен слой и действат като единен фронт, като проникват в нови тъкани и заразяват дори интравенозни катетри и друга болнична апаратура. Най-устойчивите щамове на *S. aureus* могат да причинят смъртоносни инфекции като инфекциозно-токсичен шок или некротизиращ фасциит, който буквално „яде“ плътта.

Въпросните щамове са толкова опасни заради своята резистентност към антибиотиците. Колкото повече обаче научаваме за нашата микрофлора, толкова по-добре осъзнаваме колко лесно могат полезните микроби да станат жертви на кръстосания огън между антибиотика и неговата набеязана цел. Широка употреба на антибиотици в най-ранна възраст може да има огромно въздействие след време. Отдавна е известно, че стомашният микроб *Helicobacter pylori* предизвиква язви у някои хора, но при повечето изпълнява полезна функция да регулира имунните клетки в стомаха. Микробиологът Мартин Блейзър от Нюйоркския университет, изучаващ *H. pylori* от десетилетия, отбелязва, че микробът се среща у все по-малка част от възрастните хора – отчасти заради многократното лечение с високи дози антибиотици в детските години.

Микробите в тялото ни МОГАТ ДА ТЕЖАТ КОЛКОТО ИЛИ ПОВЕЧЕ ОТ МОЗЪКА НИ: около 1,35 кг при възрастен човек.

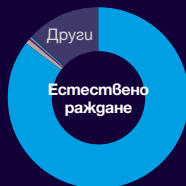
С натрупването на познания за връзката между нас и нашите микроби – както и за сложните отношения между тях – учените започват да възприемат микробиома по същия начин, както еколозите отдавна възприемат екосистемите: не като сбор от видове, а като динамична среда, определена от множеството взаимодействия между нейните съставляващи. Това би трябвало да означава по-внимателно използване на антибиотиците и все по-целенасочено пробиотично лечение, което не просто временно да увеличи броя на един или друг вид микроби, а да подсили цялата популация, така че да подобри здравословното състояние. „Знаем как да разстроим дадена общност – казва Катрин Лемън, изследователка на микробиома в института „Форсайт“ в Кеймбридж, Масачусетс. – Сега трябва да се научим как да възстановяваме доброто ѝ състояние.“

Тази гледна точка към нашите отношения с микробите – като спътници, за които трябва да се грижим и да ги управляваме в своя полза – е много далеч от моята работна нагласа към тях като към убийци, които трябва да бъдат преследвани и унищожавани. И двата възгледа са основателни, разбира се. Никога не трябва да сваляме гарда пред заплахата от заразни патогени. Но докато продължаваме да изследваме света на микробите, нека нашият страх от невидимите същества около и вътре в нас бъде смекчен с оглед на новите неща, които научаваме за тях – и на вълнението от това, което предстои да открием. □

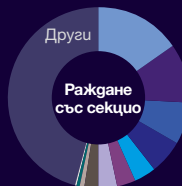
ПЪРВИТЕ МИКРОБИ НА БЕБЕТО

Микробите, които създават колонии в телата на малките деца, „обучават“ имунната система през първите 3 години от живота и влияят върху риска от поява на алергии, екземи и други проблеми.

Микробите от вагиналният канал на майката улесняват живота на новороденото „навън“. Бактериите от разред лактобацили (в светлосиньо) помагат на бебето да преработва млякото.

МИКРОБНО РАЗНООБРАЗИЕ ПО КОЖАТА НА НОВОРОДЕНОТО
Всеки цвят представлява разред бактерии.

Бебетата, родени със секцио, имат по-малко лактобацили и повече потенциално вредни микроби, придобити от допира до кожата на възрастните – вкл. стафилококи и *Acinetobacter*.

ДЕБЕЛО ЧЕРВО* 33 627 buga

Основна фигура:

Bacteroides thetaiotaomicron

Този микроб смила скорбялата от растенията, позволявайки на бебетата да преминат от кърма на твърда храна.

ЧРЕВНИ БАКТЕРИИ

Човешките черва гъмжат от бактерии, много от които са от още неизвестни видове. Помагат ни да смиламе храната и да усвояваме хранителните вещества; играят роля и за защитата на чревната стена. Чревните бактерии може би помагат също за регулирането на телното и за защитата от аутоимунни заболявания.

МАРТИН ЙОГЕРАИ, СЪС СЪДЕЙСТВИЕТО НА БИОЛОГИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ НА СЕВЕРОЗАПАДНИЯ ШВЕЙЦАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ (FHNW)

Имало някога един завод Димът гони облаците в небето над Хунедоара, Румъния, на тази снимка в *National Geographic* от ноември 1975 г. Металургичният завод на града, открит през 1884 г., някога бил най-големият производител на стомана в страната. „Само две от новите мартенови пещи в Хунедоара произвеждат двайсет пъти повече стомана, отколкото целият завод преди едно поколение“ – отбелязва коментарът към тази фотография в списанието. Краят на комунизма в Румъния през 1989 г. забавил темпото на местната индустрия. Днес в ръцете на частни собственици, много от старите металургични предприятия биват събаряни.

Друга стара сграда в Хунедоара още се държи. Построен в по-голямата си част през XV в., замъкът Корвин (в центъра вдясно) бил дом на поколения аристократи. Сред посетителите на трансилванския замък били Влад III, по-известен като Влад Цепеш – прототип на граф Дракула от едноименния роман на Брам Стокър. —*Маргарет Г. Закоуиц*

📄 **Петро архив** Разгледайте снимките на интернет адрес nationalgeographic.bg.

СНИМКА: УИНФИЙЛД ПАРКС, NATIONAL GEOGRAPHIC CREATIVE

**Библио.бг - платформа за електронни
книги и списания**

Чети каквото обичаш!

www.biblio.bg

